Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Työpajojen yhteenveto

Monikulttuurisuus lapsiperheiden palveluissa
LAPE PKS ja Uusimaa

Työpaja työskentelyn tavoitteena oli

- Löytää kehittämistoimenpiteitä, joita voidaan viedä eteenpäin
- Oppia toinen toiselta hyviä käytäntöjä monikulttuurisuuden teemaan liittyen
- Visioida yhdessä sitä, mitä tarkoittaa monikulttuurinen perhekeskus ja mitä sen kehittäminen meiltä kaikilta vaatii

Työpajatyöskentelyn ryhmät ja vetäjät

1. Ammatillisen osaamisen kehittäminen (h.245)
   Inkeri Pöllänen, LAPE kehittämissuunnittelija, Helsinki
   Teemu Tupala, NHG
   Kirsi Otronen, LAPE kehittämissuunnittelija, Helsinki
   Hanna Tiirinki, Uudenmaan LAPE-muutosagentti
2. Kohtaamispaikan kehittäminen perhekeskukseen (h.247)
   Suvi Nurminen, LAPE kehittämissuunnittelija, Vantaa
   Paula Virta, Rautpihan päiväkodin johtaja, Vantaa
   Arto Halme, Monitoimikeskuksen johtaja, Lohja
   Sanna Nieminen, Uudenmaan LAPE-hankekoordinaattori
3. Perheiden osallistaminen ja ohjaaminen perhekeskuksiin (h.258)
   Marjo vanDijken, Perheneuvolatoiminnan päällikkö, Vantaa
   Anita Novitsky, Monikulttuurisuuden asiantuntija, Väestöliitto
   Mia Montonen, Järjestöpäällikkö, MLL
   Maarit Lindman, Uudenmaan LAPE-hankekoordinaattori
4. Lasten ja perheiden harrastustoimintojen kynnyksen madaltaminen (h.238)
   Heikki Kerkkänen, Maahanmuuttajakoordinaattori, Lohja
   Elina Palojärvi, LAPE kehittämissuunnittelija, Espoo
   Maikki Arola, Uudenmaan LAPE-hankepäällikkö

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Työpajoihin jakautuminen ilmoittautuneiden mukaan

Ammatillisen osaamisen kehittäminen (h.245)	Kohtaamispaikan kehittäminen perhekeskukseen (h.247)	Perheiden osallistaminen ja ohjaaminen perhekeskuksiin (h.258)	Lasten ja perheiden harrastustoimintojen kynnyksen madaltaminen (h.238)
Anne Tukiainen	Annika Rinta-Jouppi	Anita Vataja	Eija Viitolahti-Liimatainen
Arianna	Annukka Värtö	Anne-Marie Holmström	Emilia Suhonen
Astrid Kauber	Jaana Iivonen	Arja Loima	Johanna Junkkari
Donya Hajali	Janita Metsämäki	Dwayne Woodroffe	Karin Ljung
Eija Kenttälä	Jannica Wiik	Eija Kiuru	Katri Lahti
Elina Stenvall	Jasmin Nyman	Elisa Kouri	Larissa Olasvuori
Heli Hämäläinen	Kati Wilska-Seemer	Elli Nylund	Liisa Kulta
Henna Pirskanen	Katja manninen-abbouchi	Erna Piirola	Miia Kokko-Pekkola
Irina Savelova	Leila Väisänen	Hanna Lehtinen	Mohamed Ali
Julia Jänis	Liisa Murto-Aalto	Heidi Huhtanen	Nina Onufriew
Katariina Pelkonen	Lilli Öhberg	Henna Lilja	Pirkko Ilmanen
Kristiina Toivola	Nora Blomqvist-Abdi	Katja Puhakka	Päivi Saarinen
Manuchehr Salimi	Paula Enckell	Marja-Liisa Rintala-Ahl	Sanna Voipio-Huovinen
Monica Blomqvist-Åkermarck	Pia Kara	Maryan Hussein	Sirpa torvinen
Pia Hakkari	Piritta Malinen	Merja Korhonen	
Pirkko Matkaselkä	Sere Salonen	Minna Savolainen	
Reija Lind	Tarja Viitamäki	Piia Merimaa	
Sanna Friberg	Taru Hokkanen	Pirkko Nylund	
Satu Nerg-Öhman	Tuukka Terho	Sanni Huovinen	
Sheena Kopsala	Veera Jahnukainen	Sille Annok	
Sirpa Acquah	Virpi Hänninen	Susanna Malmivaara	
Suvi Korenius	Zeren Basaran	Virve Lintula	
Tarja Nyman			

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Työpaja 1 (h.245)
Ammatillisen osaamisen kehittäminen

Ammatillisen osaamisen kehittäminen
Työpaja 1. työstö (kirjuri täydentää vastaukset)

Kehittämisideat – mitä tulisi tehdä?

- **Välineitä ja menetelmiä** tilanteisiin, jossa ei ole yhteistä kieltä.
- Maahantulon **prosessin** ymmärtäminen
- Kulttuurinen kasvatus opetuksessa
- Koulutusta monialaisesti. Ei vain oman osaamisalueen kautta.
- **Pitäisi kartoittaa osaamistarpeita**. (osaamistarpeet kaikissa eri palveluissa: koulut, päiväkodit, jne.)
- Tehdä tutuksi toimintaa myös alueelle, jossa ei samanlaisia tarpeita.
- **Verkostoitumista** pitäisi olla laajemmin.
- Osaamista lisättävä: **ymmärrystä**, mitä kaikkea asiakkaan tilanteen taustalla voi olla, keinoja tunnistaa milloin tulee ohjata eteenpäin, **taitoa pysähtyä ja kuulla** sekä miettiä konkreettisten tarpeiden kautta – ei lain.
- Työn tekemisen kulttuuriin pitäisi saada osallistaminen.
- **Viestintä avoimempaa** (perheen luvalla). Ketjutus saattaa katketa silloin kun on kielellisiä haasteita.
- Jaetaan tietoa siitä, mihin soitetaan jne. jotta ei tarvi lähettää pois. (konsultaatioyhteydet)
- Kulttuuritulkit Espoossa on hyvä toimintamalli. (mallia kannatta levittää)

Kohderyhmä / asiakas – kelle toimintaa tehdään?

- Koko henkilöstön osaaminen
- Opiskelijat, opettajat (AMK, yliopistot)

Toimijaverkosto – ketkä tulee ottaa mukaan kehittämiseen?

- Asiakkaan ääni ja näkökulma mukaan, **kokemusasiantuntijat**
- **Yhteisöjohtajat** (usein tieto saadaan oman yhteisön kautta)
- Eri kulttuurien kohdalla eri tahot (esim järjestöt)
- **Vuorovaikutusasiantuntijat**
- Monialaisuus, poikkitieteellisyys
- **Sosiaalipsykologit**
- Ei vain hallinto vaan kaikki organisaatiotasot
- Oppilaitokset / opiskelijat työssäoppiessaan kyseenalaistaa ja opettaa ”uudet silmät ja uudet näkökulmat”
- **Monitoimijaisuus** ja sen huomioiminen, yhden ammattilaisen ei tarvitse osata kaikkea
- Varhaiskasvatus ja neuvolatyöntekijöiden tietämys perheen kasvuympäristöstä

Kulttuuritekijät – mitä tulee huomioida?

- Tunnistetaanko eri asiakasryhmät?
- Asiakas jää usein oman kulttuurin kuplaan – pitäisi murtaa muureja
- Kulttuureista puhuminen johtaa helposti asioiden yksinkertaistamiseen ja stereotypioihin.
- Kulttuuri ei liity vain kansallisuuteen – esim. sosioekonominen status voi vaikuttaa enemmän.
- Kulttuurin tuntemus voi joskus olla hoidon edellytys. Onko ongelma saman tasoinen jos kulttuuri on eri.
- Miten maahanmuuttajan identiteetti kehittyy
- Kulttuurinen kasvatus koulutuksessa, oppimateriaalit on kulttuurisidonnaisia
- Lapsikäsitys on erilainen monikulttuurisissa perheissä; mitä lapsen odotetaan osaavan missäkin ikävaiheessa

Ammatillisen osaamisen kehittäminen
Työpaja 1. työstö (muita esiin nousseita asioita)

Muita esiin nousseita asioita

- Oleellisempaa on aito kiinnostus kuin osaaminen. Ihmiseltä ihmiselle.
- Verkostoituminen on hyvän palvelun ydin.
- Monikulttuurisuusnäkökulma tarvitaan ”perinteeksi ja rakenteeksi” kehittämistyöhön.
- On hyödyllistä jos saadaan apua myös auttavasti omalla kielellä.
- Välimatka saattaa vaikuttaa palveluiden hakemiseen.
- Toimintaympäristö pitäisi olla sellainen, että kollegiaalinen tuki on saatavilla.
- Työohjaus ja luottamuksellinen työympäristö. Rohkeuteen kannustaminen.
- Työntekijöiden pitää tietää mitä vaaditaan, ja mistä saa apua/välineet sen saavuttamiseen.
- Ihminen on tärkeämpi kuin byrokratia.
- Ei ennakko-oletuksia - sama kaikkien asiakkaiden (myös kantasuomalaisten) kohdalla!
- Tarvitaan läksypaikkoja, jotta lapsilla olisi rauha opiskella
- Lapsiperheet aktiivisesti kirjastoon, mutta tärkeää saada turvallinen ja hyvä kokemus (edellyttää henkilökuntaa)
- Sadut omalla äidinkielellä akateemisen kehittämisen kartuttamiseksi
- Monikulttuuristen äitiryhmien lisäksi toivotaan isäryhmiä, joissa käydään läpi toimintatapoja ja niiden merkityksiä; palvelut, toimijat
- Tärkeää huomioida perheenjäsenten eri roolit ja molempien vanhempien osallistaminen (esim. naisille ja miehille erilliset ryhmät)
- Lapset, kummit yms. Voiko heiltä kysyä perheen tuen tarpeita?
- Miten tehdä yhteisesti hyvää työtä asiakasperheelle
- Lapsiperheitä toivotaan aktiivisiksi osallistujiksi kirjastoon, tärkeä huomioida resurssointi tapahtumien järjestämisessä
- Koulutus on kaiken ydin
- Uusia työmenetelmiä ja niiden hyödyntämistä tulisi tarkastella esim. Reading to Learn -menetelmä
- Riittävän moni koulutettava työyhteisöstä jotta kehittäminen jalkautuisi käytäntöön
- Kouluttaa palveluista
- Samojen tietojen kertominen eri ammattitahoille hämmentää asiakaskunnassa
- Kulttuurin tuntemus lähtee siitä, että kysytään ja ollaan kiinnostuneita.
- Kulttuurisensitiivisyys
- Kieltokasvatuksen sijasta olisi tärkeää perustella miksi Suomessa opetetaan tai kasvatetaan tietyllä tavalla
- Miten viestitään perheille miten perhepalveluihin hakeudutaan
- Naisille ei voi tehdä toimintaa vain miesten voimin ja päinvastoin
- Asiakasta ei voi vain ohjata soittamaan tai hoitamaan sähköisesti. Voi esim. puuttua lukutaito

Voitte kirjata ylös muita esiin nousseita teemoja, jotka eivät mahtuneet edellä käsiteltyjen yläotsikoiden alle

Ammatillisen osaamisen kehittäminen -työpajan 1. ydinviesti (kirjuri täydentää vastaukset)

YDINVIESTI:

Kulttuuri ei riipu ainoastaan kansallisuudesta, vaan siihen vaikuttaa monia eri tekijöitä (mm. sosioekonominen status)

Täydellistä osaamista tai ohjeita kulttuurien huomioimiseksi ei voi olla. Pitää siis sekä lisätä tietämystä eri kulttuureita että opettaa sensitiivisyyttä asiakkaan kohtaamisessa

Pysy avoimin mielin, kysy, älä oleta. Monikulttuurisuus on osa suomalaista yhteiskuntaa ja tulee aina olemaan.

Kiinnostu, kysy, älä oleta. Suomi on monikulttuurinen maa ja tulee aina olemaan. Monitoimijaisuus asiakas keskiössä

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Työpaja 2 (h.247) Kohtaamispaikan kehittäminen perhekeskuksessa

Kohtaamispaikan kehittäminen perhekeskuksessa
Työpaja 2. työstö (kirjuri täydentää vastaukset)

Kehittämisideat – mitä tulisi tehdä?

- **Tiloilla suuri merkitys**:
  - Suunnittelussa huomioitava esim. ruoan laitto ja kahvin keitto maahanmuuttajaperheiden kanssa (Esim. Rautpihan avoimessa ja Hakunilassa ruoalla ollut on erityinen merkitys)
  - Hyödynnettävä kunnissa olevia tiloja, mikäli paikkakunnalle ei tule täyden palvelun perhekeskusta
  - Kannattaa olla sellaisissa tiloissa, joissa kohderyhmä käy
- **Tietopaketti pakolaisista**, jossa on kaikkea yleistä tietoa
- Huomioidaan **maahanmuuttajien potentiaali** (otetaan mukaan toimintaan)
- **Kokemusasiantuntijuuden ja vertaisuuden hyödyntäminen** - vanhat tulijat ottavat uudet tulijat vastaan
- Kohtaamispaikassa yhteiset, kaikille selkeät **pelisäännöt**

Kohderyhmä / asiakas – kelle toimintaa tehdään?

- Huomioitava alueelliset erot Uudellamaalla
- Huomioitava ilta- ja viikonloppuajat
- Neuvolassa tavataan paljon tukea tarvitsevia, jotka eivät välttämättä käy missään (miten järjestöyhteistyö heidän kohdallaan toimisi? Voisiko olla esim. järjestön kautta jokin tukihenkilösysteemi?)
- Vantaalla neuvolasta saatetaan paljon ihmisiä kohtaamispaikkaan (neuvola ja avoin kohtaamispaikka samassa talossa)

Toimijaverkosto – ketkä tulee ottaa mukaan kehittämiseen?

- Koordinaattorin tehtävät pitäisi olla laajat perhekeskuksessa – tuntisi kaikki palvelut, tärkeä tehtävä jollekin henkilöllä, koordinoisi samalla myös järjestötoimintaa
- Palveluohjauskoordinaattorin työ on tärkeää, ohjaa sekä sähköisten että fyysisten palvelujen piiriin, nähdään tärkeänä maakuntatasoisesti
- Seurakunta kumppanina - kuka lähtisi koordinoimaan tätä?
- Pitää olla joku henkilö, johon voidaan olla yhteydessä, jos vapaaehtoistyö lakkaa olemasta

Kulttuuritekijät – mitä tulee huomioida?

- **Meillä samoja ongelmia** lasten ja nuorten kanssa kuin maahanmuuttajilla
- **Turha kiinnittää huomiota erilaisuuteen**, kun ollaan ihmisinä kuitenkin niin samanlaisia
- **Isien** helpompi mennä leikkipuistoon, kun siellä on muita isiä
- Joidenkin kulttuurien isät ovat erillään muiden kulttuurien äideistä
- Isät hoitavat joissakin perheissä kaikki perheen asiat ja tuovat myös äidin perheen toimintaan mukaan
- **Puskaradion** pitää toimia ja tehdä laaja-alaista yhteistyötä
- Maahanmuuttajille tärkeää **yhdessä oleminen**, esim. jalkapallo, joka yhdistää nuoria (vapaaehtoiset vetäjät tärkeä voimavara)

Kohtaamispaikan kehittäminen perhekeskuksessa
Työpaja 2. työstö (muita esiin nousseita asioita)

Muita esiin nousseita asioita

- Helsingissä ollaan kehittämässä sähköistä helppiperhettä – sen kautta voi kuka tahansa ottaa yhteyttä perhekeskukseen
- Mitä tehdään toimijaverkoston asenneongelmille?
- Onko merkitystä, jos jatkossa on yksityiset neuvolat?
- Voi vaikeuttaa, jos on monenlaisia toimijoita
- Lapsiystävälliset tilat: voidaan tehdä erilaisia tiloja eri tarkoituksiin, ei steriilejä tiloja vaan värikkäitä ja lapset huomioivia ratkaisuja
- Onko tapahtuman sisällöllä merkitystä: on paljon lapsia, jotka eivät ole varhaiskasvatuksessa tai käydään harvoin neuvolassa, pitääkö jalkautua? Kampin kauppakeskuksessa, Jumbo, HopLop eli etsitään ne paikat, jossa maahanmuuttajaäidit liikkuvat
- Perhekeskus voi olla myös verkostomainen, Uudellamaalla ei välttämättä lähdetä rakentamaan uusia tiloja ainakaan alkuvaiheessa
- Avoimen kohtaamispaikan tila voi olla vaikka liikuntatoimen tila
- Tuusulassa ollut 4 perhekeskusta ja kaikki erilaisilla malleilla. Haasteena erilaisuus ja tilat. On pakolaistiimi, kielenopetusta, perheiden lapset ja avoimen kävijät.
- Mihin/miten kohtaamispaikka-toiminta integroidaan? Sivistys ei saa jäädä sivuun sote:n myötä.
- Asiakkaat eivät välttämättä tule ryhmiin, jos on keskitetty perhekeskus -> Tärkeitä ovat paikat, joissa perheet luontaisesti liikkuvat
- Jos toimijat eri paikassa kuin kohtaamispaikat – tärkeää että perheet saatetaan kohtaamispaikkoihin
- Loviisassa nousseet esille nuoret miehet, he ovat ihmetelleet, missä ovat suomalaiset heidän ikäiset ihmiset, ovat kaivanneet kontaktia kantasuomalisiin vastaavan ikäisiin (18v- siihen saakka kun perustavat omat perheensä)
- Haaste: Työntekijät ovat pääasiassa naisia hoitoalalla; Miten löytää vertaisia työntekijöistä?
- Rautpihan kävijöistä vain pieni osa isiä (eivät ole töissä, vaan kotona)
- Maahanmuuttajien kotimaassa olleet ammatit ja osaamiset pitää ottaa huomioon -> hienovaraisesti saatava asiat esiin, missä ihmiset ovat hyviä, yhteisöllisyys joka maahanmuuttajilla vahvana – itsetunnon vahvistaminen
- Voidaan keskittyä ulkomaalaisiin, mutta se ei voi jäädä siihen: ammattilaisen pitää ryhmäyttää asiakkaat

Voitte kirjata ylös muita esiin nousseita teemoja, jotka eivät mahtuneet edellä käsiteltyjen yläotsikoiden alle

Kohtaamispaikan kehittäminen perhekeskuksessa -työpajan 2. ydinviesti (kirjuri täydentää vastaukset)

YDINVIESTI:

Järjestettäisiin kohtaamispaikkoja sinne, missä maahanmuuttajat liikkuvat!

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Työpaja 3 (h. 258)
Perheiden osallistaminen ja ohjaaminen perhekeskuksiin

Perheiden osallistaminen ja ohjaaminen perhekeskuksiin
Työpaja 3. työstö (kirjuri täydentää vastaukset)

Kehittämisideat – mitä tulisi tehdä?

- Tarvitaan **monipuoliset palvelut**: jokaiselle jotain eri lähtökohdista tuleville perheille
- Perhekeskuspalveluita pitää olla **siellä missä perheet jo ovat**.
- Miten **puskaradiota** voi edistää tiedotuksessa?
- Tarvitaan **yhteiset tilat** ja yhteinen kokemus siitä, että meillä on yhteiset asiakkaat (yhteiset kahvihuoneet, yhteiset toimintatavat, yhteiset tiimikokoukset)

Kohderyhmä / asiakas – kelle toimintaa tehdään?

- Miten saadaan koko perheen kotoutumissuunnitelmat toimimaan? On jo nyt laissa, mutta tämä ei toimi. Voisiko perhekeskuksessa olla nimetty vastuutyöntekijä koko perheen kotoutumissuunnitelmasta.
- Kenellä on oikeus pienentää suuria verkostoja? Esim tilanteet, joissa on 21 työntekijää perheen asioissa. Pienet kunnat ovat tässäkin paremmassa asemassa.
- Kohderyhmä tulee ottaa perhekeskussuunnitteluun varhaisessa vaiheessa mukaan.

Toimijaverkosto – ketkä tulee ottaa mukaan kehittämiseen?

- **Varhaiskasvatuksella**, **MLL**:n perhekahviloilla, **SRK**:n perhekerhoilla on kaikissa eri perhekeskusmalleissa tärkeä rooli (esim ohjaako varhaiskasvatus asiakkaita perhekeskukseen vai toimiiko perhekeskus varhaiskasvatuksessa?)
- **Maahanmuuttajayhdistykset** ja **luotettavat yhdyshenkilöt** (Miten varmistetaan, että eri taustaisille maahanmuuttajille voidaan maksaa palkkioita osallistumisesta?)
- **Kaupunkisuunnittelu** mukaan varhaisessa vaiheessa (sopivat tilat)
- Miten oikeasti saadaan verkostotyömalli käyntiin isoissa kunnissa? Pienillä kunnilla helpompi.
- Miten verkostotyötapa voi vähentää työntekijöiden määrää maahanmuuttajien kohdalla, koska perheiden tarpeet vaativat monitoimijuutta?

Kulttuuritekijät – mitä tulee huomioida?

- Onko se, että osallisuus tuo onnellisuutta kaikkia kulttuureja yhdistävä asia?
- Koetaan, että ruuan tekeminen tuo kaikkia kulttuureja yhteen ja osallistaa kaikkia. Miten perhekeskuksessa voidaan kiertää hygienisyyssääntöjä ruoanlaitoissa?
- Perhekeskuksiin on paljon ideoita kuten juhlapyhien järjestäminen, mutta miten tämä on oikeasti mahdollista?
- Miten eri kulttuurien juhlat voidaan avata kaikille avoimiksi? Mitkä rajoitukset estävät osallisuuden toteutumista? Suomen säännöt estävät luovuutta ja osallisuutta!

Perheiden osallistaminen ja ohjaaminen perhekeskuksiin
Työpaja 3. työstö (muita esiin nousseita asioita)

Muita esiin nousseita asioita

- Miten alueellisuus otetaan huomioon? Jos perhekeskus on etäällä miten se voi osallistaa perheitä kaukaa? Tarvitaanko perhekeskusten toimintakeskuksiin ja avoimiin kohtaamispaikkoihin osallistajakoordinaattori, joka varmistaa perheen osallisuuden kehittämisessä?
- Perhekeskuksiin voi myös velvoittaa menemään: perhekeskus tulee olla osa kotouttamista ja olla osallisena esim tehdä vapaaehtoistyötä? Esim kymmenen käyntiä perhekeskuksessa? Voisiko olla valmiita tehtäviä, joita voi ottaa vapaaehtoisena vastaan?
- Miten miehet saadaan mukaan perhekeskuksiin?
- Osapäiväinen varhaiskasvatus lisää myös perheen osallisuutta kun lapset tulevat hoitoon samaa aikaa. Esim tavallisessa päiväkotitoiminnassa ei välttämättä kohtaa toisia lapsiperheitä. Miten voidaan lisätä vanhempien osallisuutta koulussa ja päiväkodissa?
- Miten voidaan lisätä toimintoja, joissa vanhemmat voivat harjoitella lasten kanssa leikkimistä?
- Avoimen varhaiskasvatuksen ja perhekeskuksen yhteistä toimintaa tulee ehdottamasti lisätä -> palvelut kentälle.
- Jalkautuvat palvelut ovat välttämättömiä jokaisessa palvelussa. Tietoa tulee jakaa enemmän esim. vanhempainilloissa. Varhaiskasvatuksen aloituskeskusteluja voisi kehittää niin, että mukana on eri palveluita. Tarvitaan aikaa hyvään kohtaamiseen. Isien osallisuuskysymykset tulee ottaa huomioon perhekeskusten kehittämisessä.
- Perhekeskusta pitää tehdä kaikille, mutta ei tarjota kaikille kaikkea.
- Maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden mukaan saaminen perhekeskuksiin on välttämätöntä.
- Perhekeskuksen ytimessä tulee olla yhteinen olohuone.
- Joustavuus ajattelussa liittyen kotoutumiseen, se kestää yli 3 vuotta.
- Järjestöyhteistyönhaasteita tulisi purkaa (miten rahoitusta voidaan kehittää?), verkostomaista yhteistyötä tulee kehittää.
- Saattaen vaihtaen palvelut ovat välttämättömiä.
- Miten huomioidaan väliinputoajat, jotka eivät kuulu mihinkään? Eli kaikkien palvelujen tulisi olla mukana.
- Perhekeskus tarvitsee oman ohjaus- ja koordinaatioryhmän alueen asukkaista.
- Tilaratkaisujen täytyy ottaa huomioon erilaiset perheet ja heidän tarpeet.
- Voisiko koulu olla avoin koko ajan? Eli voisiko koulu ja päiväkoti olla kohtaamispaikka? Esimerkkinä Rinkeby. Tarvitaanko uusia tiloja, miksi se ei voi toimia päiväkodissa tai koulussa?
- Miten perhekeskuksessa annetaan tilaa miehille työntekijöinä tai asiakkaina?
- Toivotaan tietoa siitä onko perhekeskus verkostomalli (toimintojen yhteenliittymä) vai fyysinen rakennus?
- Kaikkia ei voida jakaa eri toimijoiden välillä -> tietosuoja-asiat estävät tämän?

Voitte kirjata ylös muita esiin nousseita teemoja, jotka eivät mahtuneet edellä käsiteltyjen yläotsikoiden alle

Perheiden osallistaminen ja ohjaaminen perhekeskuksiin -työpajan 3. ydinviesti (kirjuri täydentää vastaukset)

YDINVIESTI:

Osallisuus tuottaa onnellisuutta yli ikä, sukupuoli ja kulttuurirajojen sekä yhteiskuntaluokista riippumatta. Perhekeskuksen pitää toimia kuten ”mummo” toimii.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Työpaja 4 (h. 238)
Lasten ja perheiden harrastustoimintojen kynnyksen madaltaminen

Lasten ja perheiden harrastustoimintojen kynnyksen madaltamine
Työpaja 4. työstö (kirjuri täydentää vastaukset)

Kehittämisideat – mitä tulisi tehdä?

- **Erilaisia harrastusmahdollisuuksia/-toimintaa:**
  - oltava lähellä ja edullisia
  - mahdollisuus kokeilla
- **Avointa kerho- ja retkitoimintaa**
- **Etsivän työn** lisääminen
- Eri kielistä materiaalia, **selkokieltä ja kuvien hyödyntämistä**
- Täydentävä **toimeentulotuki** vähävaraisille lapsiperheille harrastuksiin
- **Työntekijöille tietämystä** harrastusmahdollisuuksista, www.harrastushaku.fi, kunnan liikuntaneuvonta ym. tutuiksi
- ”Höntsäilyliikuntaa” muun kuin urheiluseuran järjestämänä
- Koulujen yhteyteen enemmän kerhotoimintaa? (Tosin huomioitava, että koulukiusatut lapset eivät välttämättä halua viettää vapaa-aikaakoululla)

Kohderyhmä / asiakas – kelle toimintaa tehdään?

- **Myös perheen aikuisille** tekemistä
- Saattaa olla, että naisia on helpompi houkutella toimintaan (paitsi urheiluun) > **perheen isien** innostaminen toimintaan
- Perheet eivät aina ihan tiedä, mitä voisi harrastaa > vaatii pohdintaa
- **Kuka tekee päätöksen** harrastuksen aloittamisesta? > tämä vaihtelee eri perheissä

Toimijaverkosto – ketkä tulee ottaa mukaan kehittämiseen?

- Järjestöt ja seurakunnat (paljon kerhoja)
- Liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut, varhaiskasvatus ja koulu
- Työntekijä, jonka asiakkuudessa perhe on sote-palveluissa (esim. maahanmuuttajatyö, sosiaalityö)
- Perheen ja yhteisön avainhenkilöt
- Kokemusasiantuntijat

Kulttuuritekijät – mitä tulee huomioida?

- Järjestötoiminta ei kaikissa kulttuureissa tuttua > toiminnan tunnetuksi tekeminen, jotta eri kulttuurista tulevat voisi luottaa toimintaan ja päästää lapsen mukaan esim. partioleirille
- Yhteydenpito ei toimi sähköisten välineiden kautta (esim. Nimenhuuto, Pelipaikan tms.) kautta, jos ei yhteistä kieltä
- Pukeutumiseen ja alastomuuteen liittyvät kysymykset esim. uimahallit, pukuhuoneet
- Voiko harrastuksessa noudattaa omia tapojaan esim. pukeutumiseen, rukoiluun tms. liittyvät asiat?
- Leirien ajankohdat harkittava, esim. paastokuukausi
- Erilainen aikakäsitys eri kulttuureissa
- Vuodenaikojen huomiointi, mitä halutaan tehdä kesällä/talvella? Pimeällä liikkuminen ei välttämättä ole luontevaa.

Lasten ja perheiden harrastustoimintojen kynnyksen madaltamine
Työpaja 4. työstö (muita esiin nousseita asioita)

Muita esiin nousseita asioita

- Ei tilastoida, ketkä ovat maahanmuuttajataustaisia harrastustoiminnassa > määrää voidaan vain arvioida
- Harrastusjärjestöt tukevat hyvinvointia parhaimmillaan silloin, kun perhe on jo vähän asettunut Suomeen (ei välttämättä silloin, kun on turvapaikanhakijana ja elämä on ihan myllerryksessä > vetäjät kouluttamattomia vapaaehtoisia)
- Partiolaisten nelikenttä: harrastamisen mahdollistavat ja estävät tekijät
    - Mahdollistavat tekijät: Pyydetään mukaan, mainostaminen, mahdollisuus osallistua perheenä
    - Mikä saa pysymään mukana?: matalat kustannukset, avoimuus toiminnasta kertomisessa, vanhempainillat
    - Asioita jotka estävät: toiminta tuntuu vieraalta, ei mahdollisuutta kokeilla, harrastamisen paikkoja ei ole
- Tiettyihin harrastuksiin tulee sitoutua ja vaatii myös vanhempien sitoutumista
- Sillä on merkitystä, mistä tieto harrastustoiminnasta tulee (onko tuttu ja luotettava taho?)
- Huomioitava, minkälaisessa elämäntilanteessa ihmiset elävät (vastaanottokeskuksissa elävät vs. Suomeen jäävät)
- Kantasuomalaiset ja maahanmuuttajataustaiset samaan toimintaan yhdessä > mitä käytäntöjä tarvitaan?

Voitte kirjata ylös muita esiin nousseita teemoja, jotka eivät mahtuneet edellä käsiteltyjen yläotsikoiden alle

Lasten ja perheiden harrastustoimintojen kynnyksen madaltamine -työpajan 4. ydinviesti (kirjuri täydentää vastaukset)

YDINVIESTI:

Tiedosta ja tunnista tieto-taidolliset, kulttuuriset ja taloudelliset harrastamisen esteet/kynnykset ja löydä keinot niiden ylittämiseen.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Työpajan tuotosten purku ja priorisointi 13.3.2018

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Opetus- ja kulttuuri-ministeriö

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Monikulttuurisuus lapsiperheiden palveluissa: Tehtävänanto

- Käydään läpi työpajan tuotokset
  - Kokonaisuutena tai alitehtävittäin
- Valitaan suurimmat ”helmet”, 3-10kpl
  - Jäsennetään löydökset tavoitteen muotoon
- Asetetaan tavoitteet nelikenttään niiden toteuttamisen helppouden ja vaikutuksen mukaisesti
- Määritellään kuka vastaa minkäkin ”helmen” jalkauttamisesta, kenelle ja miten

Monikulttuurisuus lapsiperheiden palveluissa: Yhteenveto ja priorisointi tavoitteista

	Tavoite
1	Kulttuurisensitiivisyyden huomioiminen työntekijän rekrytoinnissa, perehdytyksessä ja koulutuksessa sekä oppilaitosyhteistyössä
2	Tilojen soveltuvuus ja saavutettavuus, toiminnan sisältö ja saatavuus
3	Avointen kohtaamispaikkojenalueellinen koordinaattori
4	Kulttuurisensitiivisyyden sisällyttäminen tietoina ja taitoina verkostoyhteistyöhön

Monikulttuurisuus lapsiperheiden palveluissa: Yhteenveto tavoitteista (1/2)

Tehtävä/t	Tehtävän/toteutuksen kuvaus	Tavoite/et	Sidonnaisuudet	Vastuutaho jalkauttamisessa	Toteutuksen seurantatavat	Vastuuhenkilö/t hankkeista
Kulttuurisensitiivisyyden huomioiminen työntekijän rekrytoinnissa, perehdytyksessä ja koulutuksessa sekä oppilaitosyhteistyössä 1	Kulttuurisensitiivisyydellä tarkoitetaan palveluasennetta sekä kiinnostusta toisen kulttuurista	Ymmärrys kulttuurisensitiivisyydestä johdon ja työntekijöiden tasolla sisäänrakennettuna		Maakunnallinen valmistelu ja maakunnallinen perhekeskusryhmä Monikulttuurinen työ perhekeskuksissa – työryhmä → yhdyshenkilöitä jatkossa	Hankkeen aikana: Valmistelun ja työryhmätyöskentelyn kautta Hankkeen jälkeen: Yhdyshenkilöt / kummit seuraavat / vievät asiaa eteenpäin	Sanna Nieminen / LAPE UM Suvi Nurminen ja Inkeri Pöllänen / LAPE pks
Tilojen soveltuvuus ja saavutettavuus, toiminnan sisältö ja saatavuus *Esimerkkejä:* - Ruoanlaittotilat - Aluekohtaisuus: kohtaamispaikka erilainen eri alueilla 2	Monikulttuurisuuden erityispiirteiden huomioiminen perhekeskustoiminta mallin tilasuunnittelussa	Aukioloaikojen tulee vastata tarvetta (~7-20) Kohtaamispaikkoja voi olla (i) perhekeskuksen sisällä sekä (ii) alueilla asiakastarpeen mukaan. Molemmille vanhemmille tarjotaan avointa kohtaamispaikkatoimintaa		Yhteistyössä järjestöjen, uskonnollisten yhteisöjen ja 3. sektorin kanssa Perhe keskiöön – hanke tuottaa koordinaatiomallin	Toistaiseksi yhteydenpitoa ja yhteistyötä	Piritta Malinen / LAPE pks Sanna Nieminen / LAPE UM

Monikulttuurisuus lapsiperheiden palveluissa: Yhteenveto tavoitteista (2/2)

Tehtävä/t	Tehtävän/toteutuksen kuvaus	Tavoite/et	Sidonnaisuudet	Vastuutaho jalkauttamisessa	Toteutuksen seurantatavat	Vastuuhenkilö/t hankkeista
Avointen kohtaamispaikkojenalueellinen koordinaattori 3	Tarvitaan avointen kohtaamispaikkojen koordinaattori, jonka tärkeänä tehtävä koordinoida verkostoja sekä sitä kautta ”löytää” asiakkaat ja osallistaa heitä Mukana perhekeskustoimminnan johtoryhmässä sekä yhteistyö sivistyssektorin kanssa	Asiakkaat löytyvät perhekeskuksiin / muihin kohtaamispaikkoihin ja kokevat tulevansa osallisiksi niissä Koordinaattori ohjaa avointen kohtaamispaikkojen palveluntarjontaa		Kirjataan Uudenmaan perhekeskus-–toimintamalliin ja -raporttiin → Tulee esityksen kautta huomioiduksi, raportoiduksi ja eteenpäin viedyksi	Ei seurata toistaiseksi erityisesti, liian aikaista	Piritta Malinen / LAPE pks Sanna Nieminen / LAPE UM
Kulttuurisensitiivisyyden sisällyttäminen tietoina ja taitoina verkostoyhteistyöhön 4	Verkostomaisella yhteistyöllä pystytään: - Jakamaan tietoa ja ymmärrystä kulttuurisensitiivisyydestä - Madalletaan eri toimijoiden kynnystä yhteiseen työhön	Verkostotoimijoiden (esim. harrasteseura) on helppo tulla mukaan työskentelemään asiakasperheen ympärille, jotta asiakas löytää tarvitsemansa palvelut Perheen on helpompi löytää tarvitsemansa palvelut		Maakunnallinen valmistelu ja maakunnallinen perhekeskusryhmä Monikulttuurinen työ perhekeskuksissa – työryhmä → yhdyshenkilöitä jatkossa	Hankkeen aikana: Valmistelun ja työryhmätyöskentelyn kautta Hankkeen jälkeen: Yhdyshenkilöt / kummit seuraavat / vievät asiaa eteenpäin	Sanna Nieminen / LAPE UM Suvi Nurminen ja Inkeri Pöllänen / LAPE pks